

2013 წლი, 7-13 ნოემბერი

ვაკე 1 ლარი 30 თათრი

ახალი ტენისონერი

№33 (627) გამოცდის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

ილია ჭავჭავაძე და ივანე მაჩაბელი ჭადრაკის თამაშის დროს
პეტერბურგი, 1873 წელი, ფოტოგრაფი – კ. ფოსტი

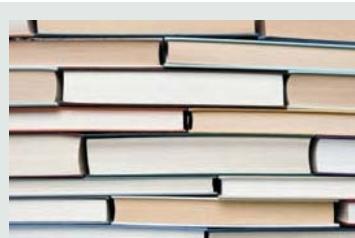
ისახ – 176

არაფერი ქვეყნაზე არე იმით დაინტერესა, რომ ძველია, არე იმით მოინონება, რომ ახალია. ამ საფა ჟექტონის ფიფა ლარი და ხაზი არ უნდა, არე მეტისმეტი გონიერის გახსნილობა, რომ კარგი ახალი ტალასი ძველის ვარის არ ამჟღვინოს მარტო იმის გამო, რომ ტალასი ახალია და ვარის კი ძველი.

საქამია თუ აზრის აკადემიის გარჩევა მარტო ძველახლოებითა, ლინიერის ახონ-დანონვა მარტო იმით, რომ ეს გუშინდელია და ეს დღევანდელი, ჟექტონის უარყოფა მარტო იმით, რომ ძველია და ტურილის ჟექტონის დადაყვანა მარტო იმით, რომ ახალია, რაც გნებავთ ზრდას, სასახლოზე მეტია. გეთი სასანოი, ავთი არჩევა კარგისა და ავია, მართლია და ტურილისა მარტო იმის მომავლინებელია, რომ კარგ არე კარგი ესმია, არე აფი, არე მართალი უნდია, არე ტურილი და ამაღლა ჰერცვავს მინდომკიდებულ ნისკვილსავით.

ქართული ქალიქების
2013 წლის კონკურსის პრიზები
გვერდი 3

ზღვარზე გასელი სოციალური
სამართლისნოების თუ განათლების
ცენტრის დამსახურებელების
გვერდი 4

ქიმია

საათესტატო გამოცდისთვის

ლ. მატრევილი

ფასი – 6 ლარი

ფიზიკა

საათესტატო გამოცდისთვის

ქ. ტატიშვილი, ზ. ბერიავა

ფასი – 6 ლარი

ბიოლოგია

საათესტატო გამოცდისთვის

ლ. ბურდილაძე, დ. ბარამიძე,

ქ. მალრაძე, 6. სისარულიძე,

მ. ბაგალიშვილი

ფასი – 4 ლარი

გეოგრაფია

საათესტატო გამოცდისთვის

გ. ჭავაძე, მ. ბლიაძე

ფასი – 6 ლარი

ბიოლოგია

კონსავერაციის საათესტატო

გამოცდისთვის

მ. მაყაზვილი

ფასი – 3.50 ლარი

ქიმია

დამხარე სახალმდვარეო

უფროსალასელაგისა და

აზიტურიანისათვის

ქ. პატრიაშვილი,

6. მაისურაძე

ფასი – 7.50 ლარი

ნივნის
თაონ

საქართველოსა და მსოფლიოს ისტორია

XI-XII კლასები,

კონსავერაციის საათესტატო

გამოცდისთვის

ბ. ლორთეპიძე

ფასი – 6.50 ლარი

მათემატიკა

ცოდნარი

აგიტარიანისათვის და სემლის

მოსავლეთათვის

ა. წერეთელი

ფასი – 5 ლარი

ასალინარებოს ხელმოწერა

ზოვარზე გასალი სოციალური სამართლიანობა თუ განათლების ხელმისაწვდომობა

ლალი პეტრი

2013-2014 სასწავლო წელს, მთელი საქართველოს მასტერადი, 650 000 მოსწავლე წიგნებს უფასოდ მიიღებს – ამის შესახებ, 2013 წლის 8 აპრილს, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა გიორგი მარგველაშვილმა თბილისის 145-ე საჯარო სკოლაში გამართულ საგანგებო ბრიფინგზე განაცხადა. ასევე მოხდა!

და. ასევ მოხდა! უფასო სასკოლო სახელმძღვანელოების დარიგებამ, რაც ახალი ხელისუფლების პირობებში განხორციელდა, საზოგადოების გული უდავოდ მოიკონ, რადგან მშობლებს შვილებისთვის წიგნების ყიდვა აღარ მოუხდა. ძალიან ხშირად ისმის მათვან, რომ ხელისუფლებამ კარგი პროექტი განახორციელდა, თავის დროზე, ამ სიახლეს საზოგადოების მხრივანც დდდა გამოხმაურება მოჰყვა – სოციალურ ქსელებში, ბლოგებსა თუ ბეჭდვით მედიაში არაერთგვაროვანი მოსაზრებები იმ იძექდებოდა: „ყოველ წელს ახალი წიგნი და ახალი თავისტება მშობლებისთვის, თუ როგორ და რანაირად შეუძინონ წიგნები შვილებს, თან რა ფასები ედო, ამა თუ იმ წიგნს. ბოლოს და ბოლოს მოგვარდება ეგ პრობლემა...“; „რადაც 5 გამომცემლობის და 50 ავტორის გამო არ უნდა მოაკლდეს ამხელა შეღავათი ამდენ რჯაასს“ – ასეთი განცხადებები და კომენტარები ისმოდა და იწერებოდა საზოგადოების იმ ნაწილისგან, ვისაც უჭირდა შვილებისთვის სახელმძღვანელოების შექენა. საკამათოც მათი მხრიდან ბევრი არაფერია, რადგან საჩუქარი უდავოდ მსუყვა და დღევანდელ სოციალურ ფონზე საჭიროც კი იყო, მაგრამ ხელისუფლების ამ „მსუყვა საჩუქარამა“ მისი უშუალო შემქმნელების – გამომცემლობების განხსაკუთრებული აღშეფოთება გამოიწვია, რადგან ისნი დაბეჭდვის ეტაპამდე მისული წიგნის გარეშე დარჩენ. უმეტესობას კი, შემდგომი წლების მარაგიც დაბეჭდილი დარჩა და დღესაც საწყობებში მაკულტურად ანცვია.

ძალიან რთულ თემას რომ შევეჭიდე, ეს ნამდვილად ვიცი. ჩემი მიზანი არა ვინმექს განსჯაა, არამედ რეალური სურათის დანახვა – რა შედეგი მოუტანა წელს გამომცემლებს უფასო სახელმძღვანელოების დარიგებამ, რა რაოდენობის სახელმძღვანელოს გაყიდვა შეძლეს მათ კერძო სექტორის – კერძო სკოლების ხარჯზე. კომენტარისთვის მივმართე გამომცემლობების დირექტორებს. ყველა თანხმდება იმ აზრზე, რომ უფასო სახელმძღვანელოების მოსწავლეებისთვის დარიგების იდეას არავინ ეწინააღმდეგება. გამომცემლობა „ინტელექტუს“ დირექტორი **კასა კუდავა** განმარტავს: „არც ერთ გამომცემელს არსად არ უთქვამს, რომ უფასო სახელმძღვანელოები არ დაარიგონ, მაგრამ ვინც მოსწავლეს ჩვენ მიერ მომზადებულ სახელმძღვანელოებს უფასოდ აძლევს, მან ჩვენ აუცილებლად თანხა უნდა გადაგვიხადოს.“

ზოგადად კი, ხელისუფლების მიერ გა-
დადგმული ეს ნაბიჯი გამომცემლობების
მხრიდან საავტორო და ინტელექტუალური
საკუთრების უფლებების დარღვევად შეფას-
და, რის გამოც ისინი დღესაც ცდილობენ სა-
სამართლოში „საკუთრების“ სამართლიანი
გზით დაპრუნებას.

ცოტა უკან მინდა გავიხედოთ და გავიხესე-
ნოთ წლები, როცა გამომცემლობა „განათ-
ლება“ (1957 წელს დაარსდა), ყოველწლიუ-
რად, 300 ათასი დასახელების 7 მილიონ ეგ-
ზებმპლარ წიგნს გამოსცემდა საშუალო და
უმაღლესი სკოლებისათვის. XX საუკუნის
ბოლოს, ცენზურისგან განთავისუფლებისა
და საპაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის ფონ-
ზე, საგამომცემლო საქმეში კონკურენცუნა-
რიანი გარემო შეიქმნა, რამაც გამოცემის ში-
ნაარსისა და ხარისხის გაუმჯობესება განა-
პირობა. სკოლებში გაჩნდა ქართველ აკტორ-
თა სახელმძღვანელოები, პედაგოგს მიეცა
უფლება აერჩია ალტერნატიული სახელმძღ-
ვანელოებიდან ერთ-ერთი. ახალდაარსე-

ბულმა კერძო გამომცემლობებმა იპოვეს თა-
ვისთვის სახე, რამაც ზოგადად შექმნა წიგნის
„აღზეებების“ ეპოქა.

განათლების სამინისტროს უფასო სახელმ-
მძღვანელობის პროექტს ევროპის საგანმა-
ნათლებლო გამომცემელთა ჯგუფის – EEPG
– დოკუმენტორმა წერილით უპასუხა, რომელ-
შიც ის გამომცემელთა ინტერესებს იცავს და
საზო უსვამს, რომ „თუკი სიტუაცია სასწარ-
ფოდ არ გამოსწორდა, ეს დამანგრეველ ძე-
დევებს მოიტანს არა მხოლოდ საგამომცემ-
ლო ბიზნესისთვის, არამედ საბოლოოდ გავ-
ლენას მოახდენს ახალი, დამოუკიდებელი
სახელმწიფოს დემოკრატიულ განვითარება-
ზე, რომელიც კვლავ ავრძელებს ბრძოლას
თავისუფალი და ცივილიზებული საზოგა-
დოების შესაქმნელად, რათა საერთაშორისო
საზოგადოების ღირსეული წევრი გახდეს“.
წერილს უფასო სახელმძღვანელოების პრო-
ექტის ავტორი, ბატონი გორგო მარგველაშ-
ვილი პირველ რადიოში ასე გამოეხმაურა:
„მოუკრძოდებთ წერილის ავტორს, კარგად
ჩაიხდოს ვითარებაში, სანამ წერილს მოვც-
ნერს, მოვგმართოს კითხვებით. მე სამსა-
ხურში ამიყენა და დამიტირავა საქართვე-
ლოს მოსახლეობაშა და თავის ჯიბიდან ისნინ
ყოველ თვე მიხდიან ხელფასს. მე მათი დაქი-
რავებული ვარ და მათ ინტერესებს ვახორ-
ციელებ და არა რომელიმე, თუნდაც ძალიან
პატივისაცემი არასამთავრობო ორგანიზაცი-
ის. უმჯობესი იქნება დაინტერესდნენ, რა
რეაქცია აქვს საქართველოს მოსახლეობას
ამ საკითხებთან მიმართებაში“.

საქართველოს მოსახლეობის რეაცია საჩუქარზე, პუნებრივია, ცალსახად დადგებითაა, თუ არ ჩავთვლით აღმფოოთებულ გამომ-ცემლებს, რომელებიც ამ ნაბიჯით წიგნს „და-სამარებას“ უქადინან. გამომცემლობებმა, მთარდამჭერებთან – მეცნიერებათან, მნერ-ლებთან, უბრალოდ წიგნის მოყვარულებთან ერთად, საპროტესტო აქციებთაც კი გამო-სატეს უფასო სახელმძღვანელოების პროექ-ტის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულება. 2013 წლის 23 აპრილი საქართველოში გამომ-ცემლობებმა და წიგნის მაღაზიებმა ერთობ-

ლივ აქციად გამოსაცხადეს – წიგნის დღე წიგნის გარეუე!!! „რაც არ უნდა კეთილი განზრახვა ამოძრავებდეს ვინმეს, ჩვენთვის მოუღებელია თუნდაც ერთი მოქალაქის ინტერესებისა და უფლებების დარღვევის ხარჯზე მიღებული გადაწყვეტილება“ – ეს ამონარიდი მწერლების მიერ გამოხატული სოლიდარობის ნერილიდანაა. ისინა ოქროს შუალედის პოვნას მოითხოვდნენ. ოქროს შუალედი მაინც ვერ მოიძებნა, არადა, რა საშური საქმეა, სოციალურად დაუკველი ოჯახების ხელშეწყობასთან ერთად საგამომცემლო საქმიანობაც რომ შეუფერხებლად წარიმართოს.

ქართველი პუბლიცისტი და „წიგნის გამორჩეული ქომაგი“ ივანე ამირახანაშვილი თავის „ნეკოლში“ ხიფათის ზღვართან“ წერს: „პუნქ მეცურე აცხობს, ნიგნს გამომცემლობა ქმნის...“

თავისი პრინციპი აქვს სამინისტროს;

უნდა ითქვას, მათი დაახლოება და შეთანხმება შესაძლებელია...”, თუმცა პრინციპები ვერც ერთმა და ვერც მეორე მხარემ ვერ

... მორს ვარ იმ აზრისგან, რომ ვიღებ უძველეს გადადგენი. მაგრამ ვერ ვიდრე მართვის გადადგენი არ არის მაგრამ ისიც ნათელია, რომ ეს არ არის პანცეა. მეტიც, თუ ამ პრაქტიკას გავყიდვით, სასკოლო წიგნების გამოცემის საქმეზე ჩიხში შევა, დაუცემა სახელმძღვანელოთა ხარისხი, გარდა ამისა, დაიკარგება საგამომცემლო პროცესის სისტემურობა, ჩავარდება პროექტები, რომლებიც ქმნიან ჩვენი ლიტერატურისა და საერთოდ კულტურის პრესტიჟს, დაუცურუნდებით იმ დროის, როცა წიგნის ბეჭდი შემთხვევაზე იყო დამოკიდებული.

კულტურა სათუთა მოვლენაა. თანმიმდევრულობას მოითხოვს. გადამჭრელი, მკეთრი ქმნებების რეჟიმს ვერ უძლებს. ამიტომ, თუ ერთხელ გაჭრას ვაპირებთ, ასჯერ გავზომოთ. ნუ ავჩქარდებით. მოვუსმინოთ ერთმანეთს. გავარკვით, სად არის სიმართლე — ჩვენში თუ ჩვენ გარეთ. შევათანხმოთ ჩვენ-ჩვენი ინტერესები. როცა ჩქარობდეთ, გვონია, არ ცდები. ეს სახიფათოა. საერთოდ სახიფათო მდგომარეობაა, როცა გვონია, რომ მართალი ხარ.

ხიფათის ზღვართან ვართ. შეცდომის და-
შეგების უფლება არ გვაქვს. უთუოდ უნდა
მოვაბროთ არათანას ძალი. რომელიც მოვა-

ზე). მოსწავლეებმა უფასო სახელმძღვანელოები მიიღეს.

თამაშებარეთ დარჩენილი გამომცემლობების ბაზრის მცირე ნაწილი კი კერძო სექტორმა – კერძო სკოლებმა აითვისა, მათ, ვინც სამინისტროს ინიციატივაში ვერ მოხვდა. კერძო სკოლებზე ეს შეღავათი იმიტომ არ გავრცელდა, რომ კერძო სკოლა ერთგვარი ბიზნესია და სახელმწიფო კერძო ბიზნესში არ ერევა. კერძო სკოლა თვითონ წყვეტს, რომელიც სახელმძღვანელო გამოიყენოს. ამასთანავე, თავად შემოაქვთ სახელმძღვანელოები და ამიტომ მათთვის ესეც ბიზნესია. შესაბამისად, სახელმწიფო ამაში მათ ხელს ვერ შეუშლის.

რა რაოდენობის სახელმძღვანელო შეისყიდა კერძო სეტკორმა გამომცემლობების-გან და რა რაოდენობის წიგნები დარჩა მათ საწყობებში? – ამ კითხას გამომცემლობა „ინტელექტუს“ დირექტორი პახა კუდავა ასე პასუხობს: „სამინისტროს მხრიდან არახელ-საყრელი შემოთავაზება მივიღეთ – წიგნი, რომლის დაბეჭდვაშიც 3.50-4 ლარი გადაფინანსდეთ, 1.80 თეთრად უნდა მიგვეყიდა, ამას საგადასახადოს 20 პროცენტიც ემატებოდა და რეალურად, თითო წიგნის ფასი 1.30 თეთრი გამოდიოდა. გამომცემლობების უმრავლესობამ, ჟუნგბრივია, უარი ვთქვით ამ შემთავაზებაზე, ხოლო გამოუვალი მდგომარეობის გამო, გამომცემელთა მცირე ნანილია ამ შემოთავაზებას დათანხმდა. მათ, ფაქტობრივად, მაკულატურის ფასზე ოდნავ მეტად გაყიდეს წიგნები. მე სულ 530 ათასი სახელმძღვანელო მქონდა დაბეჭდილი – ნახევარ მილიონზე მეტი. აქედან, ნელს, დაახლოებით 80 ათასი წიგნი გაიყიდა, ისიც 20-პროცენტიანი ფასდაკლებით. ჩევნი მყიდველი, ძირითადად, კერძო სკოლები და ის მშობლები აღმოჩნდნენ, ვინც შეიღებს დამატებით შეუძინეს მეორე ეგზემპლარი სახელმძღვანელოებისა, რათა მათ თავისუფლად იხმარონ წიგნები და შემდეგ ჩევნთან შეძენილი წიგნები ჩააბარონ სამინისტროს. ანუ ნელს უკარითობას სახმაომდებარებას ასარცოლ

გაცემულძა სახელმძღვანელოება საერთო
რაოდენობის 7% შეადგინა, 450 ათასი ეგზემ-
პლარი მოქმედი სახელმძღვანელო კი
საწყობში დაკვრჩხა დაწყობილი. აღბათ, უმ-
ჯობესი იქნებოდა ამ პროექტისთვის დაერქ-
მიათ „სახისისტორია და ქართველი გამომ-
ცემლების ერთობლივი საჩუქარი“.

„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობის
პროექტების მენეჯერის თანათონ კუხიანა-
ძის განცხადებით კი, მათ გამომცემლობაზე
უფასო სახელმძღვანელოების პროექტის
განხორციელების შედეგი ასე აისახა: „რეა-
ლური შედეგი ასეთია: ჩვენი ფაილები შეუკ-
ვეთეს სხვა სტამბებს და დაბეჭდეს სახელმ-
ძღვანელოები, სანაცვლოდ კი ბეჭდვისთვის
განკუთვნილი თანხს 10 პროცენტი გადოგვ-
ვიროცხეს. ჩვენს გამომცემლობას, მოგეხსე-
ნებათ, ძალიან ბევრი გრიფირებული სახელ-
მძღვანელო ჰქონდა. ბუნებრივია, გამომცემ-
ლობა, ძარაგის სახით (მით უმეტეს იმის გათ-
ვამისას მინებით, რომ უახლოეს 5 წლითადში

Digitized by srujanika@gmail.com

პროფესიულ პროგრამების სივრცა დაცვა

ნინასწარ ბეჭდავს გარკვეულ რაოდენობას. ამას ისიც განაპირობებს, რომ დიდგირაჟიანი წიგნის ბეჭდვა გაცილებით იაფი ჯდება. აქედან გამომდინარე, ჩვენმა გამომცემლობამაც დაბეჭდა სხვადასხვა დასახელების სახელმძღვანელოების ერთი ან ორი წლის მარაგი, რომელიც დღესაც სანყობში აწყვია. მაგალითად, მეორე კლასის ბუნების სახელმძღვანელო 8-დან 10 ათას ეგ ზემდლარამდეა. საერთო ჯამში, დაახლოებით ხახვარი მილიონი ლარის ზარალი მივიღეთ. რაც შეეხება იმას, თუ რამდენი სახელმძღვანელო გაყიდა წელს კერძო სკოლებზე, ეს ძალანი მცირე ხანილია – სახელმძღვანელოების გაყიდვის 7-8 პროცენტს შეადგენს, ეს პროცენტი კი ყველა გამომცემლობაზე გადანაწილდა.

გამომცემლობა „მერიდიანის“ დირექტორის მოადგილემ კახაბერ რუსიძემ განაცხადა, რომ წელს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ მათ მიერ გასულ წლებში დაბეჭდილი სახელმძღვანელოების ნაწილი შეისყიდა. „რეალურად სახელმძღვანელოების მყიდველი წელს კერძო სკოლები იყვნენ. ეს ძალიან მცირე სეგმენტია, აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, ბევრი სახელმძღვანელოა არ გაიყიდებოდა. ამიტომაც ჩვენმა გამომცემლობამ გადაწყვიტა, სახელმძღვანელოები სამინისტროს მიერ შემოთავაზებულ ფასში გაყიდა. რეალურად ჩვენ მივიღეთ სტამბის ფიქსირებული ხარჯების ათი პროცენტი. რასაკირველია, სახელმძღვანელოების ბეჭდვა გაცილებით მეტი დაგვიჯდა, მაგრამ სრულ ზარღვს მაინც ეს ვამჯობინეთ. რაც შეეხება მოთხოვნას სახელმძღვანელოებზე, ბუნებრივია, ისეთივე რომელიმების მოთხოვნა იყო, როგორც გასულ წლებში, ოლონდ ამ რაოდნობას გამოაკლდა შარშან სოციალურად დაუცველთათვის განკუთვნილი სახელმძღვანელოებიც.“

გამომცემლობა „დიოგენეს“ დირექტორმა თაბარ ლებანიძემ გვითხრა, რომ უფასო სახელმძღვანელოების პროექტის განხორციელებაში „დიოგენე“ უკიდურეს მდგომარეობაში ჩააგდო: „გამომცემლობა ძალიან რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდა, დიდი ფინანსური ზარალი გვაჯევს, თანამშრომლების ნანილმა საერთოდ დაკარგა სამსახური, ნაწილს ხელ-ფასები შევუმცირეთ, თავის გადარჩენას ცვდილობთ. ხელისუფლების შეცვლას ძალიან დიდი იძევებით ველოდებოდით, რადგანაც გვევრნა, რომ განათლების რეფორმა უფრო გონივრულად წარიმართებოდა, მაგრამ ასე არ მოხდა. ეს იქნება ძალიან დამაზარალებელი ნაბიჯი ზოგადი განათლების სფეროში. სხვა ქვეყნების გამოცდილებას თუ გადაეხდავთ, არის ასეთი პრაქტიკა, თუმცა აბსოლუტურად სხვა პრინციპებზე აგებული, პირიქით, იქ ხელშეწყობაა ამ პროცესებისადმი.

კომისიის მორიგი სამუშაო შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრები გურჯაანსა და თელავში ჩატარდა და გამოიკითხა კახეთის რეგიონიდან შემოსული საჩივრების ავტომობილები.

კომისიის სახელშე კახეთის რეგიონიდან სულ 61 განცხადება შემოვიდა, მათგან 28 განცხადებელმა გამოასწორა კომისიის მიერ დადგენილი ხარვეზი. ამ ეტაპზე ამ მომართვების არსებითი განხილვა გაიმართა. განმცხადებლებს შორის 13 ყოფილი დირექტორი და 15 პედაგოგია.

კომისიამ კახეთის რეგიონით დაასრულა რეგიონებიდან შემოსული განცხადებების არსებითი განხილვა. მოპოვებული ინფორმაციის შეჯამებისა და ტექნიკური ხასიათის სამუშაოების შემდეგ, თოთოვეულ განმცხადებელს კომისიის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ჩაარდება. რეგიონების შემდეგ კომისია თიბილისიდან შემოსულ განცხადებების არსებით განხილვას დაიწყებს.

კომისიის სახელზე სულ 830 განცხადება შემოვიდა, კველა მათგანი კომისიამ პირველადად უკვე განიხილა. არსებითად შესწავლილია 113 განცხადება, მათგან 12 განცხადების ავტორს დაუდგინდა პოლიტიკური ნიშნით გათავისუფლება, 15 ავტორს კი – უკანონოდ გათავისუფლება.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში შექმნილი სპეციალური კომისია, რომელიც განათლების სამინისტროს, სამოქალაქო საზოგადოებრივი ორგანიზაციების და სახალხო დამცველის ოფიციალური წარმომადგენლებითაა დაკავშირებული, დავების შესწავლის შემდეგ, ამზადებს დასკვნებს. კომისიის დასკვნა, თავისი შინაარსით, სამინისტროსათვის სარკიომებზეაციო ხასიათისა, ვინაიდან კომისია გადაწყვეტილებას იღებს მხრილოდ პოლიტიკური ნიშნით გათავისუფლების ფაქტის დადასტურების ან უარყოფის შესახებ.

რაჭა-ლეჩეს მარკეტის
მდგრადი საციფრო
მოსახურის ლიკენი
ლაპილილოვნები

2013 წელს პროგრამის ბენეფიციარებად განისაზღვრნენ საჯარო სკოლის მოსწავლეები, რომელთაც გასულ სასწავლო წელს საბაზო საფეხური დაასრულეს და მათი საფეხურის ნიშანია 10 ქულა (დამრგვალების გარეშე).

სასაჩიური გამოცდა

ცევიან ტუბერკულოზის, ყვავილის, ნითურას, პოლიომელი-ტის და ა.შ. წინააღმდეგ:

ანტისხეულები ცილებია, რომელსაც გამოიმუშავებს ორგანიზმი უცხო სხეულის (ანტიგენის) წინააღმდეგ. ყველა ანტისხეული იმუნოგლობულინია. თითოეულ ორგანიზმს შეუძლია ათავსვარი ანტისხეულის გამომუშავება, რომელიც ამოიცნობს უცხო სხეულს. უცხო სხეული – **ანტიგენი ჩვეულები** წარმოადგენს ცილის ან ორ საქარიდის მოლეკულას, რომელიც აქვს მიკროორგანიზმს ანდა თავისუფალი სახითა. იმუნიტეტი ხორციელდება ორი გზით: უჯრედული და ჟემორიალური. მასში მონაწილეობს **T და B ლიმფოციტები.** ორვე წარმოქმნება ძვლის წინანშა. ლიმფოციტების ფორმირებაში მონაწილეობს **თიმუსი – მექრედუანი ჯირკალი.** რაც შეეხება **B ლიმფოციტებს**, ფიქრობენ, რომ მათ ჩამოყალიბებაზე გავლენს ახდენს პლაცენტა ანდა ქლის ტკინი და ნაყოფის ღვიძლი. ამ ორვე უჯრედს შეუძლია ამოიცნობილი მილიონობით ანტიგენი. რაც ცილის ანტიგენი – ანტისხეული მიმართულია ანტიგენის შებოჭვისაკენ, რათა აცილებულ იქნას ორგანიზმზე ანტიგენის მავნე ზემოქმედება.

უჯრედული იმუნიტეტი. ანტიგენთან **T ლიმფოციტების** (რომელთაც მემბრანებზე აქვთ მათი ამოსაცნობი რეცეპტორები) შეერთების შემდეგ ეს ლიმფოციტები მრავლდება და წარმოქმნის ასეთივე უჯრედების კლონს. ამ კლონის უჯრედები ებრძება ანტიგენის მატარებელ მიკროორგანიზმებს ან ჩამოიწორებს უცხო სხეულს.

ჰუმორული იმუნიტეტი. **B ლიმფოციტების**, **T ლიმფოციტების** მსაგასაც, ამოიცნობს ანტიგენს, მაგრამ რეაგირებს სხეულია. გამრავლებისას წარმოქმნის პლაზმური უჯრედების კლონს, რომელიც ასინთეზირებს ანტისხეულებს და გამოყოფს მათ ან სისხლში ან ქსოვილურ სითხეში. აქ ანტისხეულები უკავშირდება ბაქტერიების შედაპირულ ანტიგენებს და აჩქარებს მათ შთანთქმას ფაგოციტოზით ან უკავშირდება ბაქტერიის შაბაზებს და ანერარალებს მათ.

თამუსი – გაკრევანა – განალებულია გულმერდში. იგი ინყებს მუქედებას საშვილოსნოშივე და აქტიურობს დაბადების მომენტიდან. დედის რძის კვებით დამთავრების შემდეგ თამუსი პატარად და წყვეტილი და წყვეტილი უჯრედების მაგაზ ზოგიერთ შეუძლია ანტიგენთან ურთიერთქმედება. ასეთი ურთიერთქმედებით **T ლიმფოციტები** მრავლდება და ასენიაზირებს **ლიმფოკინეზებს**, რომელიც შეუზევს და ანადგურებს უცხო ნანილაკებს. მომნივებული, იმუნოკომპეტენტური **T ლიმფოციტები** სელს უწყობს აგრეთვე **B ლიმფოციტების** მომნივებას და მათ მიერ ანტისხეულების გამომუშვებას.

T ლიმფოციტები გამოიდის თამუსიდან და შედის ლიმფურ კვანძებსა და ელენთაში. იმ შემთხვევაში, თუ შეხვდება ანტიგენს, ამოიცნობს მას და ინყებს გაყოფას. ასე წარმოქმნება იდენტური უჯრედების კლონი, რომელსაც შეუძლია ანტიგენების ამოცნობა და რეაგირება. **T ლიმფოციტები** უცხო უჯრედებს უტევს საეციფიკური რეცეპტორის მეშვეობით. ეს რეცეპტორი პლაზმურ მემბრანაზეა. როდესაც ეს ლიმფოცი-

ტი ამოიცნობს მისი რეცეპტორის კომპლემენტულ ანტიგენს და შეუერთდება (მოერგება, როგორც გასაღები კლიტეს) და ბოჭავს მას. **T ლიმფოციტები** რეცეპტორებით (იმუნოგლობულინები) ამოიცნობს მათ კომპლემენტარულ ანტიგენს, ლიმფოციტები იყოფა და დიფერენცირდება. ნარმოქმნის რა პლაზმური უჯრედების კლონსა და „მესიერების უჯრედებს“, პლაზმური უჯრედები გენეტიკურად იდენტურია და ასინთეზირებს დიდი რაოდენობით ინტისხეულების წარმოქმნას და გამოყოფას ასწრებას.

უჯრედები, რომლებიც ასინთეზირებს ანტიგენის საუკეთესო ტვინში. **B ლიმფოციტების წარმოქმნა**. ლეროვანი უჯრედების **B ლიმფოციტები** და ლიმფოციტები (იმუნოგლობულინები) ამოიცნობს მათ კომპლემენტარულ ანტიგენს, ლიმფოციტები იყოფა და დიფერენცირდება.

უჯრედების წარმოქმნა როგორც ასინთეზირებს ანტიგენის საუკეთესო ტვინში. მაგრამ მათ მათი ჩამოყალიბებაზე გავლენს ახდენს პლაცენტა ანდა ქლის ტკინი და ნაყოფის ღვიძლი. ამ ორვე უჯრედს შეუძლია ამოიცნობილი მილიონობით ანტიგენი. რაც ცილის ანტიგენი – ანტისხეული მიმართულია ანტიგენის შებოჭვისაკენ, რათა აცილებულ იქნას ორგანიზმზე ანტიგენის მავნე ზემოქმედება.

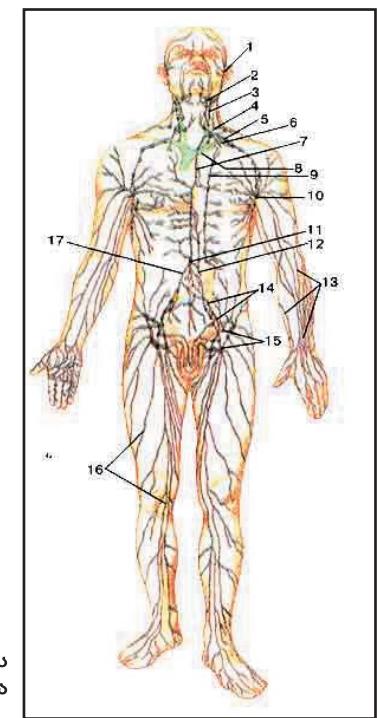
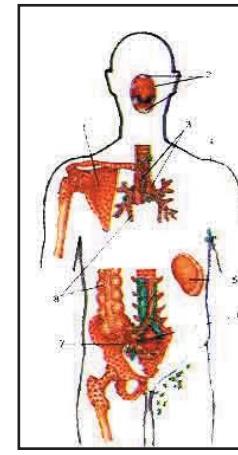
უჯრედული იმუნიტეტი. ანტიგენთან **T ლიმფოციტების** (რომელთაც მემბრანებზე აქვთ მათი ამოსაცნობი რეცეპტორები) შეერთების შემდეგ ეს ლიმფოციტები მრავლდება და წარმოქმნის ასეთივე უჯრედების კლონს. ამ კლონის უჯრედები ებრძება ანტიგენის მატარებელ მიკროორგანიზმებს ან ჩამოიწორებს უცხო სხეულს.

ჰუმორული იმუნიტეტი. **B ლიმფოციტების**, **T ლიმფოციტების** მსაგასაც, ამოიცნობს ანტიგენს, მაგრამ რეაგირებს სხეულია. გამრავლებისას წარმოქმნის პლაზმური უჯრედების კლონს, რომელიც ასინთეზირებს ანტისხეულებს და გამოყოფს მათ ან სისხლში ან ქსოვილურ სითხეში. აქ ანტისხეულები უკავშირდება ბაქტერიების შედაპირულ ანტიგენებს და აჩქარებს მათ შთანთქმას ფაგოციტოზით ან უკავშირდება ბაქტერიის შაბაზებს და ანერარალებს მათ.

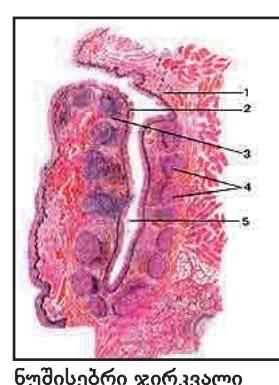
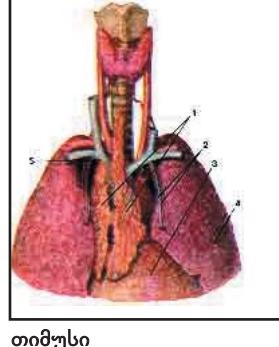
თამუსი – გაკრევანა – განალებულია გულმერდში. იგი ინყებს მუქედებას საშვილოსნოშივე და აქტიურობს დაბადების მომენტიდან. დედის რძის კვებით დამთავრების შემდეგ თამუსი პატარად და წყვეტილი და წყვეტილი უჯრედების მაგაზ ზოგიერთ შეუძლია ანტიგენთან ურთიერთქმედება. ასეთი ურთიერთქმედებით **T ლიმფოციტები** მრავლდება და ასენიაზირებს **ლიმფოკინეზებს**, რომელიც შეუზევს და ანადგურებს უცხო ნანილაკებს. მომნივებული, იმუნოკომპეტენტური **T ლიმფოციტები** სელს უწყობს აგრეთვე **B ლიმფოციტების** მომნივებას და მათ მიერ ანტისხეულების გამომუშვებას.

T ლიმფოციტები გამოიდის თამუსიდან და შედის ლიმფურ კვანძებსა და ელენთაში. იმ შემთხვევაში, თუ შეხვდება ანტიგენს, ამოიცნობს მას და ინყებს გაყოფას. ასე წარმოქმნება იდენტური უჯრედების კლონი, რომელსაც შეუძლია ანტიგენების ამოცნობა და რეაგირება. **T ლიმფოციტები** უცხო უჯრედებს უტევს საეციფიკური რეცეპტორის მეშვეობით. ეს რეცეპტორი პლაზმურ მემბრანაზეა. როდესაც ეს ლიმფოცი-

ადამიანის იმუნური სისტემის პერიფერიული და ცენტრალური მრგანონების განლაგება

ლიმფური კვანძების განლაგება

ნუშისებრი ჯირკალი

კითხვები განსაკითხოვის

1. ადამიანის ფერში შეერქო ლურსმანი. რა ღონისძიებას მიმართავს ექიმი?

პასუხი: ამუშავებს ჭრილობას პატეტიციალური მედიკამენტებით და შეუყას ირგანიზმში ანტიტეტანული მრატი. თუ ჭრილობა ღრმამა, ნიშანას ანტიბიოტიკებს. ყველა ეს ღონისძიება მიმართულია პათოგენური მიკრობების (ანტიგენების) წინააღმდეგ. ანტიტეტანული შრატი შეიცავს მზა ანტისხეულებს, ანტიბიოტიკებს სამარტინოს ერთობებს.

2. რით განსხვავდება აცრების მოქმედება ორგანიზმზე სამუშავნალო შრატის მოქმედებისაგან?

პასუხი: აცრის ღრმა შეცვალა დასუსტებული ან მკედარი დაავადების გამომწვევი, ამ ღრმას ვითარდება ჰემორიული იმუნიტეტი, წარმოქმნება მესიერების უჯრედების როგორც ნაშთები ანტიგენის სელემორიულ მოხვედრისას, საშუალებას აძლევენ, როგორის მიზანში სწრაფად და ენერგიულად უპასუხოს. მას ამ ღრმას გამოიიყოს და ინდონეზიული შრატი შეიცავს მზა ანტისხეულებს, ანტიბიოტიკების ებრძების სხვა პათოგენური მიკრობების.

3. რამ უკრნალო შრატის მეშვეობა აცრების მოქმედება და რეაგირება არ ავადება ან მსუბუქად ავადდება. სამუშავნალო შრატის მეშვეობა ვითარდება ანტიგენის შეცვალით რაოდენობით ანტიგენების მიზანში. ამიტომ ადამიანი უმეტესად არ ავადდება ან მსუბუქად ავადდება.

4. სამუშავნალო შრატის მეშვეობა არ გადაიდება მათ გადაიდება ანტიგენის ამოცნობის მიზანში. როგორც აცრის მოქმედების დოზა და რეაგირების მიზანში არ გადაიდება.

5. სამუშავნალო შრატის მეშვეობა არ გადაიდება მათ გადაიდება ანტიგენის ამოცნობის მიზანში. ამ ღრმას ვითარდება პათოგენური მიკრობების მიზანში.

ქათევან კუბლაშვილი ჩოხატაურის №1 საჯარო სკოლა

კითხვის სიყვარული თამაში

ଶେଷଦାଗର୍ଭବନ୍ଧମା କାରାଗାଡ ଉପିବାନ,
ରଖି ତାମଦିନ ଦାଶଶ୍ଵରି ଯୁଗେଲାଠୀ ସାହିନ
ଅନ୍ଧବନ ସାଜିମାନବନାର, ବ୍ରନ୍ଦର୍ଜ ଆମି-
ତ୍ରମ ଯୁଗ୍ମବ୍ୟବ ମାତ୍ର, ରାଗମର୍ତ୍ତବ ବ୍ରନ୍ଦ-
ଲ୍ଲେବିଲ ଗ୍ରନ୍ତ-ର୍ତ୍ତ ଫୁରନମାର. ତାମାଶିଲିବା
ଏବଂ ସାନ୍ଦାଗଲ୍ଲ-ଅଳମ୍ଭରଫ୍ଲେଲବିଦିବି
କରିପ୍ରେସିଲ ଗ୍ରାହରତିବାନ୍ଧବିଦିତ ଶେଶାଲ୍ଲେ-
ଦ୍ଵେଲା ମନ୍ତ୍ରପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ତ୍ରଲ୍ଲେବା, ରାଜୁ
କ୍ଷେତ୍ର ଶୈଶ୍ବରନ୍ଦ୍ରବ ମନ୍ତ୍ରଲ୍ଲେବିଲ ମନ୍ତ୍ର-
ଗ୍ର ଫଳାଶୁଭ୍ରାନ୍ତ ସାନ୍ଦାଗଲ୍ଲ ମିଶନିଲ
ଶୈଶ୍ବରନ୍ଦ୍ରବାନ. ମନ୍ତ୍ରଲ୍ଲେବିଲ ଆତମିଶନିଲ.

თამაშის როლში მნიშვნელოვანია იმითაც, რომ იგი ხელს უწყობს მოსწავლეთა გონიერის მობილიზებას, თამაშის დროს მას ესაჭროება სხვადასხვა სააზროვნო ოპერაციისა განხორციელება, ლოგიკური აზროვნება, დასკვნების გაკეთება, ნასწავლის გახსნება, გამოყენება, სხვებთან ურთიერთობა, აზრის გაზიარება და, რაც მთავარია, ამას მოსწავლე აკეთებს ემოციურად და-მუხტული, სიამოვნებით. იქმნება კეთილმოსურნე განხყობა, ამიტომ მოსწავლეს უხარის ასეთ გაკვეთილზე მოსვლა, აქვს მოლოდინი, რომ მასწავლებელი შესთავაზებს რაიმე საინტერესოს.

თამაში, როგორც სწავლების აქტიური მეთოდი, ასრულებს შემდეგ მნიშვნელოვან ფუნქციებს:

- ❖ მოსწავლეს უკითარებს შემცნებით ინტერესებს;
 - ❖ ეხმარება ტოლერანტად ჩამოყალიბებაზ;
 - ❖ უკითარებს საკომუნიკაციო უნარ-ჩვევებს;

ତ୍ରୟାଦ, କୃଷ୍ଣପାଦ, ମାଘରାମ, ମର୍ମିନାଲା
ତା ଫାନ୍ଦିନ୍ତର୍ମେରୁଶେଖିଲୀ ମିଠନିତ, ଉମଜୁଣୀ
ଦେଶି ନିର୍ଜେବା ମିଳିପ୍ରେତ ତାମାଶିଲୀ ଜୁଣନ
ମା。 ଏହା ଏକିତ୍ରିଗୋନ୍ଧେବାଃ: “ଆଶ୍ରମିନ୍ଦିନ ଗ୍ରବ୍ରେନ୍
ଗ୍ରୀବା”, “ଦିଗ୍ବିଜ୍ଞାତିଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟଭିତ ହ୍ରାଣିତ୍ଥିବା”, “ପ୍ରାଣିତ୍ଥିବା

ପତ୍ରାଳେବାରୀକୁ। ମହେନ୍ଦ୍ରାଳ୍ଲେଖୁଁ
ଏବାଲ୍ଲେବାତ, ଏରଠି କ୍ଷେତ୍ରିକୁ ବନ୍ଦମାଝ-
ଲୋଦାଶୀ, ତାଙ୍ଗାନିତି ସ୍ଵର୍ଗିଲୀତ,
ଶାଶ୍ଵତାଳ୍ଲାଟ ଦିଲ୍ଲିତେଜ୍ଜିଦାନ ନ୍ଯାଇ-
କିତକେବିନ୍ ରନ୍ଧରେଲିମ୍ବ ନାନାରମ୍ଭେଦୀ。
ଅଥିଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଗାୟତ୍ରୀଲିଙ୍ଗେ ମାନ୍ଦାଳ୍ଲେବେଲୀ
ଗାମର୍ଯ୍ୟକୁସ କିମ୍ବା 15 ବ୍ୟକ୍ତିର କି ଏକ-
ତ୍ରୈଗଂଠାର ଗ୍ରହଣକ୍ଷେତ୍ରରେଷ୍ଟାଇ, ରନ୍ଧରେ-
ଲୀଚ ଏରଠି କ୍ଷେତ୍ରିକୁ ନିନ୍ଦା ଦାଇନ୍ୟମ -
ମୁକ୍ତାଳ୍ଲେବାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିଶ୍ୱାସର୍କେବନ୍ ରନ୍ଧରେଲୀ
ନାନାରମ୍ଭେଦୀ ନାନାକିତକେବୀ, ବିନ ଯୁଗ
ତ୍ରୀରୀ, ରାମଭ୍ରାନ୍ତ ଶେଷେଶାବାଦେଶବନ୍ଦା
ଶିନ୍ଦାନାର୍କିଲେ ନାନାରମ୍ଭେଦୀର ସାତାଜୁରି
ଦା ନିଗନ୍ତିର ଦିନିଶାନିନ୍ଦା।

* * *

კიდევ ბევრი საინტერესო აქტი-
ვობა შეიძლება მოიფიქროს მასწავ-
ლებელმა, რათა მოსწავლეს გაუღ-
ვიძოს კითხვის სურვილი და ინტე-
რესი, რომ ჩაუღრმავდეს პერსო-
ნაჟს და გაუგოს მას, განუვითაროს
შემოქმედებითი უნარები და საშუა-
ლება მისცეს ახალ ამპლუაში თა-
ვის წარმოსაჩენად. აქვე უნდა აღი-
ნიშნოს, რომ ასეთი თამაშები ზოგ-
ჯერ ძნელია მოაქციონ საგაკვეთი-
ლო ჩარჩოში, განსაკუთრებით იმ
კლასებში, რომელშიც მოსწავლეთა
დიდი რაოდენობაა, ამიტომ უმჯო-
ბესია მასწავლებელმა დაგეგმოს
მსგავსი აქტივობები არასაგაკვე-
თილო დროს, კარგი იქნება, თუ გა-
მოყოფა ამისთვის კვირის რომე-
ლიმე ერთი დღე.

መተዳደሪያ መተዳደሪያ

დოდე ხაჩიძე

საგანმანათლებლო სისტემაში
მიმდინარე ცვლილებების გამო აქ-
ტუალური გახდა სწავლისა და
სწავლების ინტერაქტუალური მეთო-
დები, რომელთა მიზნობრივი გამო-
ყენება არ არის მიღებული.

სნორედ ამიტომ, გადავწყვიტეთ
წყალტუბოს №1 საჯარო სკოლის
(დირექტორი – ლაურა ჯობშელეიშ-
ვილი), სასწავლო ნაწილის გამგე –
დალი სილაგაძე) VI^ი კლასის (დამ-
რიგებელი – თემა ბობიძე) მოსწავ-
ლეებთან ერთად ქართული ენისა
და ლიტერატურის მასწავლებლებ-
მა – ლოდი ხაჩიძემ და დარეჯან ლა-
ჭეპიანმა – გაგვეხორციელებნა
პროექტი „ილია – შუბლა საქართ-
ვილოს“, რომლის მრავალლეგიროვან

ღონისძიებათა ერთი შემადგენლი
ნაწილი იყო საგურამოში, ილა ჭავ-
ჭავაძის სახლ-მუზეუმში, ჩატარე-
ბული ლიტერატურული კომპიტი-
ცია: „მარად და ცვლელგან, საქართ-
ველოვ, მე ვარ შენთანა“.

VI° ກູລາສາໄສ ມອນສົນກວດລູງເບີ – ນານາ
ກັບເສົາເຖິງ, ສາດ໏ ທັນຮັດມື່ງວິໄລ, ນັນດາຮັ
ມທີ່ຮຽນລາຍໃນ, ກວິນຮັກ ອຳຫຼັກເຖິງ, ດູ້
ຮັກ ອຳຫຼັກເຖິງ, ສາດ໏ ດັບໂຄນີ່, ໂຮມກຸລົມ
ດັບໂຄນີ່ລາຍໃນ, ວາສີລື ດູ້ຮັກຈານີ່, ກິ-
ຕົກຮັກ ກວດີ່ານີ້, ເລີ້ມໍ່ນີ້ ກວາມສ່ວນມືກິ-
ລູນ, ໝູ້ງາ ດຳນົກເຖິງ, ຎັນ ຖະກົງລູ້ລັບມືກິ-
ລູນ, ມຳຮັດຕາ ອົບດີ່ຍຸ, ກວດເງິນດີ່ ຕຸກບໍ່
ຕຸກເຖິງ, ຎັນ ອົບດີ່າຫົວດີ່, ຕະກູລັດ ອົງຫຼື-
ຮັດ, ສາດ໏ ອົງຫຼືຫົວຮັດ, ກູ່ສົວ ລູ-
ພາຮັກທີ່ລົບມືກິລູນ, ຊູ້ຮັກທີ່ ມູກູພັດນີ້ນີ້,
ລູນນີ້ ນຶກອົບລືມືກິລູນ, ຎັນ ອົມບັນຫຼັກ
ໜົມຮັກນາ ສູງລັດບັງຍົດ, ສາດ້ຮັກ ສະຫຼຸ-
ລູກກາ, ອັນບໍສົກສາໃດ ອູ້ຫຼັກກາຮັກເຖິງ, ຎັນ
ຈະຫຼັກກາ, ລົນນີ້ ດຳບັດເຖິງ, ຊູ້ຮັກທີ່ ຢູ່

მამულში, დიდი ემოციით გადმოს
ცეს მნერლის ცხოვრების, შემოქმედ
დებითი საქმიანობისა და მოღვაწე
ობის საინტერესო უტაპები, გაძი
მეტყველებით წაკითხებს ნაწყვიტი

ଦୀ ଲେଖା କୁର୍ବାଗାନୀର ପରିବାରଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ମାଣରେ
କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ

სოვერო ფოტოები. ამ მართლაც და
დაუკინებელია დღემ კიდევ ერთი
მნიშვნელოვანი ფურცელი შექმატა
VI^ა კუასის მოსწავლეთა სასკოლო
(კხოვრების ისტორიას.

რუბრიკას უძღვება
ილაში თავამა

საქართველოს 19-წლამდელთა ნაკრებმა კარგად დაწყებული საქმე წარმატებით დასრულა და ევროპის ჩემპიონი გახდა, რითაც გაისად გასამართი „მსოფლიოს ალაფის“ საგზურიც ავტომატურად მოიპოვა. მოგეხსენებათ, ეს ტურნირი ლი-საბონში მიმდინარეობდა და ჩვენებმა პირველ შეხვედრაში ჩეხებს 69:8 მოუტეს. ნახევარფინალში „პატარა ბორჯლალოსნებმა“ ჩეხებზე ბევრად ძლიერ ესპანეთსაც ასევე იოლად აჯობეს – 31:3. არადა, ესპანეთმა მანამდე რუმინეთი გააგდო ტურნირიდან. თუმცა ჩვენებმა არათუ რომე დაუტეს, სირცევილ-ნაჭამი გაუშვეს გასახდელში.

ფინალში საქართველოს მეტოქე ბელგია აღმოჩნდა, ვინც ნახევარფინალში რუსეთი გააგდო, თუმცა საბოლოო შედეგი ჩვენთვის უფ-ვლელი დარჩა – კვლავც იოლად მოვიგეთ და თან დაახლოებით იმ ანგარიშით, როგორითაც ესპანეთთან – 32:6. არადა, პირველი ტამი მეტოქემ თითქოს ცუდად არ ითა-მაშა – შეხვედრა მათი აქტიური შე-

საქართველო ვაროვის ჩემპიონია

ტევებითაც კი დაიწყო, მაგრამ და-ახლოებით 5 წუთში ქართველებმა სასტარტო მდელვარებას სძლიერ და ბელგიელებს თანადათან თავს მოახვიეს საკუთარი ტაქტიკა, რი-

თაც ისინი თავისისავე ნახევარში გამოკეტეს. მთელი ტამის განმავ-ლობაში ჩვენები დიდ ტერიტორიულ თუ სათამაშო უპირატესობას ფლობდნენ, მაგრამ ლელოს დადე-

ბას ვერაფრით ახერხებდნენ. ერ-თადერთი, რაც მოახერხეს, ორი სა-ჯარიშოს გატანა იყო და ტამის ბოლომდე ასეც იგებდნენ – 6:0, მაგრამ დანინაურებულები მოდუნ-

დნენ კიდეც და პოლო წუთებზე ასევე ორი საჯარიშოში ბელგიე-ლებმა ანგარიში გათანაბრეს. ტა-მიც ფრედ მორჩა – 6:6.

საბედნიეროდ, მეორე ტამში ქართველთა ცვლილებამ შედეგი მაღვე გამოიღო და თამაშის გა-ნახლებიდან რამდენიმე წუთში ან-ზორ საჭინავამ პირველი ლელო და-დო, რაც რევაზ ჯანჭველაშვილმა გარდასახა – 13:6. გარდამტციც აღ-მოჩნდა მეორე ლელო, რომელიც ამ ეპიზოდიდან ხუთ წუთში ზურაბ ხა-რებაგამ დაამინა. ჯამში, ჩვენებმა ოთხი ლელო დადეს – პოლო ორი ბადრი დანგაძემ და მურაზ გიორ-გაძემ მითვალეს. ჯინჯველაშვილ-მა თანიდან სამი გარდასახა.

ამდენად, ჩვენი ნაკრები გაისად ჰონგკონგში „მსოფლიო ალაფა-ზე“ იასპარეზებს. სადაც გარ-კვეულია მათი ოთხი მეტოქე – აშშ, კანადა, ტონგა და იაპონია, ამათ კი საქართველო ამერიკასა და აფრიკის ჩემპიონებიც დაუმატებიან. იქ გა-მარჯვებული უკვე 2015 წელს მსოფლიოს ახალგაზრდულ ჩემპიო-ნატში ითამაშებს.

მარცხი სამყაროსთან

ფრანგულ გრენიბლში ევროპის ჩემპიონია ჩაქა საქართველოს 18-წლამდელთა ნაკრებიც, თუმცა ნარუმატებლად – ჩვენებმა მეოთხედინალური შეხვედრა ირლანდია-სათან ჩატარეს და 27:31 დამრცხდნენ. ცხა-დია, ნაგება არა კარგი, მაგრამ შეუძლებელია, საამაყო არ იყოს ის, რაც მატჩის ბოლოს ტრიბუნებზე სდებოდა – ფრანგი მაყურებელი ფეხზე წამოუდგა საქართველოს ნაკრებს და ტაშით გააცილა მინდვრიდან.

ირლანდიელი „სამყურები“ ევროპის უდილერეს ექსეულში შედიან, რაც მათ ძალაზე მიანიშნება. ამ მატჩიც ფავორიტად ისინი მი-

ტურნირის ჩამარჯვებულები დასახელდენა

მიმდინარე წლის 23 სექტემბერს, თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის მინი-ფეხბურთობის სერიუმუნისაფარან სპორტულ მოედანზე, გამოჩენილ ქართველი ფეხბურთელის, დავით ყიფიანის სახელობის ტურნირი გაიმართა. მასში 16 გუნდი მონაწილეობდა, რომელიც 4-4 ჯგუფად დაიყო. თითოეული ჯგუფიდან პირველ-მეორე დაგო-ლებზე გასული ორ-ორი გუნდი (სულ 8 საუკეთესო გუნდი) მეოთხედინალში გავიდა. ნახევარფინალში გუნდებმა საუკეთესო თა-მამი აჩვენეს. მესამე ადგილი, თბილისის სატიმზე მომავალი, რომელმაც დაძაბულ თამაში „ლივერპული“ დამატარცა. 17 ოქტომბერს ფინალური შეხვედრა „კატენაჩოსა“ და „ვე-

ტერანებს“ შორის გაიმართა. ძირითადი დრო ანგარიშით 5:5 დამთავრდა, დამატებით დროში კატენაზებით საუკეთესო შედეგი – 4:2 „კატენაზე“. აჩვენა.

ტურნირმა გამოავლინა საუკეთესო ფეხ-ბურთელი თენგიზ სისორდია; სხვადასხვა ნომინაციებში დასახელდნენ: გიორგი ჭამ-ბურიძე, რევაზ მინჯვალაძე, გიორგი კიკი-ლაშვილი, გიორგი პატაძე, გიორგი სალინაძე, დავით შევლიძე, მირიან ჯიქია, თემურ მჭედლიშვილი და ლაშა სეუფაშვილი. ტურ-ნირის მთავარი მსაჯი იყო ბატონი გახტანგ ბაქანიძე, რომელსაც ახლახან საქართველოს სპორტის დამსახურებული მოღვანის ნოდე-ბა მიერიქა.

ფეხბურთაცია რესთავიც გამოი-იყედრაცია ფრთების გაშლას ინყებს – ორივე დღის ნინ მისი ქვემდებარე ანალოგური თრაგენიზურია რუსთავებმც დაარ-სდა, რაც პირველი პრეცედენტაა. დამკუნებელ კონფერენციას ქალაქის საჯარო სკოლებისა და რესურსცენტრის წარმომადგენელი თამარ გელაშვილი ესწრებოდა. რუსთავის საქალაქო თრაგენიზურისთვის თავმჯდომარედ მე-11 საჯარო სკოლის მასწავლებელი თამაზ რიგა-მაძე აირჩიეს. მოადგილე და გორგა მდინარე მდინარენად – ალექსანდრე ნიკოლაშვილი (მე-10). აირჩიეს 5-კაციანი გამ-გობაც, რომელშიც ამ სამეულის გარდა, ცნო-ბილი კალათბურთელებისა – ანატოლი და ვლა-დიმერ ბოისას მამ ალექსანდრე ბოის (მე-3) და დავით სანიკონე (მე-8 სკოლა) შევიდნენ.

როგორც გითხარით, რუსთავიც ეროვნული ფეხბურთაციის პირველი სუბიექტია, რომელიც მის ფრთების გასამართი „მსოფლიოს ალაფის“ საგზურიც ავტომატურად მოიპოვა. მოგეხსენებათ, ეს ტურნირი ლი-საბონში მიმდინარეობდა და ჩვენებმა პირველ შეხვედრაში ჩეხებს 69:8 მოუტეს. ნახევარფინალში „პატარა ბორჯლალოსნებმა“ ჩეხებზე ბევრად ძლიერ ესპანეთსაც ასევე იოლად აჯობეს – 31:3. არადა, ესპანეთმა მანამდე რუმინეთი გააგდო ტურნირიდან. თუმცა ჩვენებმა არათუ რომე დაუტეს, სირცევილ-ნაჭამი გაუშვეს გასახდელში.

მიმდინარეობა სატოლინი

၁၀၂

გთავაზობთ ტესტების პრეპულებს ქართულ ლიტერატურაში, რომელიც ითვალისწინებს საათესტატო გამოცდის მოთხოვნებს.

ნიგნი I – ქველი ქართული მწერლობა;
 ნიგნი II – „ვეფხისტყაოსანი“;
 ნიგნი III – XIX საუკუნის მწერლობა.

- ◆ კრებულებში ნახავთ თითოების ყველა სავარაუდო კითხვა-პასუხს საგამოცემოდ გათვალისწინებული ნაცარმოებებიდან;

ავტორები:
თამარ გელიშვილი,
ამირან გომართელი

- ◆ მათი მაშველობით გაგიადვილდებათ საპროგრამო ტექსტების ზედმინივენით ათვისება-შესწავლა;

◆ სონი ასულების შემოსაზვის შედეგად
თქვენ გეძლევათ ნაცარმოებთა იღეურ-
მხატვრული ანალიზი;

♦ ጥቅምር ሪፖርታዎች የአዲስ ቤት ንግድ በመሆኑ ተከተል ይችላል.

თითოეული კრებულის ფასი - 10 ლარი

ԱՐԵՎԱԼՈՒ ՑԵՐՆՈՅԻ ՄԵՇԻՐՅԱԼԵՐԻ ՀԱՑՅՈՒԿԱՑՑՈՒԹՅՈՒՆ, „ԱՏԵԼՈ ՑԱՆԱՏԼԵՐԻՍ“ ՀԵԾՈՎՈՅՆ: 295 80 23, 790 95 80 23, 599 88 00 73

რეპროდუქციაზე ხალოვნების კაბინეტისთვის

1. ԱՌԵՎԵՐՆ ՔԱՂԱՔՈՒԹՅՈՒՆ - ՀԵՐԻ
 2. ԱՐԿԱԴԵՈՒՏՏԻ ԳՈՅՉՈ - ՀԱՎԱԼԻ ԴԱՅԱԾՈ
 3. ԹԵՇՎԱՏՏԻ ՏԱՐՑՎԱԿՈՒՑՈՒԹՅՈՒՆ - ԾՈԽԵՎՈՐՄ ՑՈՒՀԱԿԸՆԴԱՈՐ
 4. ԱՖՐԱԼ ՔԸՆՔ-ՔԱՇՎԱՐՈՒ ԿՐԱՆՔՆԱՒԹՈՒ - ՑԱՍՏԻՎՅ ԿԸՆՔՆԱՒ
 5. ԱՅԻՐԵՎՐԱՆՔՆԱՒԹՈՒ - ՀԱՅԺԱԿԱԿԸՆԴ ՎԵՐ ՀԱՅԵՐ
 6. ԹԵՇՎԵՐՈ - ՅԵՇՎԱՏՎԱՆԻ
 7. ՇԵՇՎԵՐՈՍԵԼՈ ՏԵՐՈԾԻ - ՑՈՎԵԼԻՑՎԵԼՈՆ
 8. ԹԵՎԱԳՐՈՒԾ ՔԱՇՈ - ՔՄԱՐԴ ՑՄԵՐ
 9. ՄԱՋՎԵՐՈ ՑՅՈՆՈՒԾ ԾԱՒԿՆԱԿԵՐ - ՀԵՎԱԿՐԱԿԸՆԴԱ
 10. ՏԵՇՎԵՐԵԼՈ - ՀԵՎԱԿՐԱԿԸՆԴԱ

თემატიკური პლაკატები და ცყვებითი კლასებისთვის

ფორმატი A2 (42X59.4 სმ)

1. ይመሱታል የዕስ ስራውን በትክክል እና የሚከተሉት ደንብ መካከል
 2. ይመሱታል የዕስ ስራውን በትክክል እና የሚከተሉት ደንብ መካከል
 3. የዕስ ስራውን
 4. የዕስ ስራውን
 5. የዕስ ስራውን የዕስ ስራውን
 6. የዕስ ስራውን
 7. የዕስ ስራውን
 8. የዕስ ስራውን
 9. የዕስ ስራውን
 10. የዕስ ስራውን
 11. የዕስ ስራውን
 12. የዕስ ስራውን
 13. የዕስ ስራውን

თემატიკური
კლავატები გაღალი
კლავებისთვის

ଓଡ଼ିଆମାତ୍ର A1 (59.4X84.1 ଲା)

1. მცირდებოს რაღიგიენი
 2. გარეული ფრინველები საძართველოზი
 3. ძართვული ხალხური საკრავები
 4. ქვეწარმავლები საძართველოზი
 5. საძართველოს მცხოვრებები
 6. პატარანის კუთხოვანი სისტემა
 7. ნიადაგი – სიცოცხლის ცყარო
 8. ქველი რომი
 9. ძიგული ელექტრონის პრინციპული სისტემა
 10. სამყაროს ცარმოქმნა
 11. მცირდებოს შვიდი საოცნება

კართული ლიტერატურის კაბინეტის
მწერალთა პორტფელი (34X47 სმ)

1. მოხელე ჯავახისგვილი
 2. გირები ლევნიძე
 3. ირაკლი აგაშვილი
 4. ნოდარ ღუმბაძე
 5. გილზა გელოვანი
 6. აკაკი გარებაძე
 7. ვასილ ბაროვანი
 8. აარონ იაგვილი
 9. ტელენან-ტაბა ლეგენდიანი
 10. იოსებ გრიგორიანი
 11. პოლიკარევ კაკაბაძე
 12. გურამ რევალიგვილი
 13. იაკობ ჭავჭავაძე
 14. იოანე საჩანიძესძე
 15. დავით გურაგიანი
 16. გვირი
 17. რევაზ ინაიგვილი
 18. ყლეველანდოვ ჩავტავეძე

19. ହୁଶତୀବ୍ୟାପ୍ତି
 20. ଯୋଗଦର୍ଶକ
 21. ଶାଖାଶବ୍ଦ VI
 22. ଧୀରଳିଙ୍ଗ ବେଳିଯୁଦ୍ଧ
 23. କିନିକର୍ମଣ୍ୟ ନରପାଲୀବାନୀ
 24. ଧାରୀତି ଲାଭପାତ୍ରବ୍ୟାପ୍ତି
 25. କିନିକର୍ମଣ୍ୟ ନରପାତ୍ରବ୍ୟାପ୍ତି

მიმღებარის ხალონერა

- ალგერტო მორავია - მოცემის მოწყვეტილობა
- ჯიგოზ ფ. კუპრიაშვილი - ჯონ კიბოტის დაპრევება
- მარგარატ დიურასი - საცავარელი წრდილობით ჩინეთიდან
- ალექს კოვარი - ფედარამი
- ჯონ გოლუზონთი - რესული მოთხოვები
- არონ სამირ მარიამი - ილია ვერა
- უ. სომელსაც მოემი - ჭრელი საგურაველი
- ჯონ ბრენდი - გზა ელიტისაკენ
- ჯერ ლოდონი - დიდი საცლის პატარა დიასაცლისი
- ონორე დე ბალზაკი - მამა გორიო
- ვიქტორ ჰიუგო - აარიზის დათისმოგლის ტაქარი
- ემილ ზოლა - რაფია რაფიორება
- ალექსანდრე დიურა - კავკასია
- ფილიპ ალექსანდრევსი - მავდარი საცლის ჩანარები
- ჰენრი რაიდერ ჰაბარდი - მონტესუმას ასული
- სონდეალი - ნითელი და შავი
- ლევ ტოლსტოი - კავკასიური მოთხოვები
- ჯონათან ვილიამი - გულივერის მოგზაურობა
- ერის მარია რაებრი - სამი მამოპარი
- გოდერლო დე ლაკლო - სახისათო კავშირები
- ალექსანდრე აუგუსტი - მოთხოვები
- შტეფან ცვაიგი - მოუსმელობრა გულისა
- მარი რიცი - კვართისონი
- ვილებელ ჰაუზი - ლიხტენშტადი
- თეოდორ დრაიზერი - დაიკო კარი
- ნიკოლაი გოგოლი - რესული მოთხოვები
- გუსტავ ფლორენტი - მადამ გოვარი

მიმღებარის ფასი - 12 ლარი

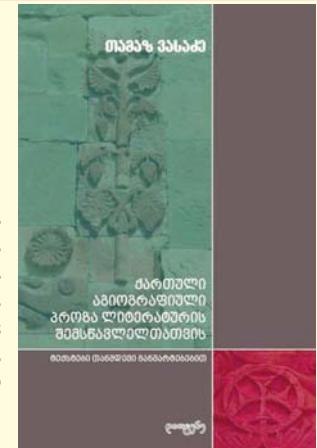
სავარჯიშო რვეული ეართულ მართლხერაში

ნიგნის
თარი

მიმღები განეუთველის აპიტურისთვის, საჯარო მოხალის, მასშიაღის ცარმობაზეცელებისა და ყველა იმ აირისათვის, ვისაც ურვილი აპვს დაპლირს ტესტირებასთან დაკავშირებული თუ, საზოგადოდ, ძართული მართლხერისა და მართლხერულების სირთულეები.

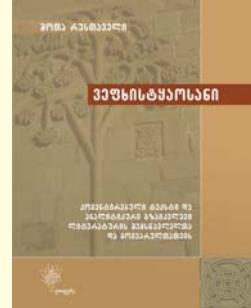
ფასი - 9 ლარი.

ცეკვა

ეართული აგილოგრაფიული ნაცაროვებების ტესტი-ტესტი ციგნი ასლებური ფორმითაა ცარმობებებილი - მათი ეცნაშივი განერარტები სცოლიოში არ გამოცალებულ ლეპსიტონით არ არის მოცემული, შერცებული და იცითებირებულია თვით ტესტირებით, რაც ასელგაზრდა მიმთხველს, სართოდ, ლიტერატურის შემსრულებლს უთუოდ გაუაღვილებს ძველი ძართული აროზის ნიმუშების აღმასა და გაგებას.

ფასი - 4 ლარი.

კომენტირებული
ტექსტი და
ანალიტიკური
გზამეცნიერები

თამაზ ვასაძე

9 ლარი

„ეართული ენის
სასპოლო
განერარტებითი
ლეპსიტონი“

თამაზ
პერიაზვილი

10 ლარი

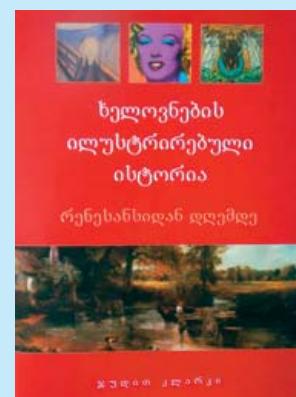
მსოფლიო ისტორიის
ენციკლოპედია

~~45~~ 35 ლარი

საბავშვო ცხოველთა
ენციკლოპედია

~~30~~ 26 ლარი

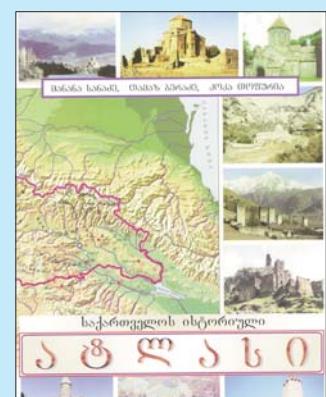
ხელოვნების
ილუსტრირებული
ისტორია

~~40~~ 30 ლარი

ილია ჭავჭავაძე,
ორფომეული

16 ლარი

საქართველოს
ისტორიული ატლასი

5.70 ლარი

„რა არის რა“
50-ტომეული
ერთი ტომის ფაზე
ნაცვლად 11 ლარის
9 ლარი

- მსოფლიოს 7 საოცრება
- ავტომობილი
- ამინდი
- დიდი აღმოჩენები
- ხალხთა დიდი გადასახლება
- გამომონებები
- განვის ძირება
- გლადიატორები
- დრო და კალენდარი
- ქაველი ეგვიპტი
- ევროპა
- ვიკინგი
- კოინები
- კაპიტული კალაპები
- ძიმი
- მიკრობი
- ოლივი თამაზები
- მთები
- ჟანსალი კვება
- არქიტექტურა

ხელმონერის თანხა გადმორიცხეთ რეკვიზიტებზე:

მიმღები - შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735
ა/ა GE93LB0113314052305000, ს/ს „ლიბერტი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22
შესაძლებელია ინდივიდუალური ხელმონერები!

ეართული მწარლები

- ვაჟა-ფშაველა (10-ტომეული), I-V ტომი, – 11 ლარი
- მიხეილ ჯავახეშვილი (7-ტომეული), I-VII ტომი – 11 ლარი
- ლევან გოთუა (7-ტომეული), I-II ტომი – 16 ლარი
- ელიშე ყიფიანი (2-ტომეული), I-II ტომი – 15 ლარი
- კონსტანტინე გამსახურდინა (10-ტომეული), I, VI, VII, VIII, IX, X ტომი – 16 ლარი, IV-V ტომი – 18 ლარი
- რევაზ ინანიშვილი (6-ტომეული), I-VI ტომი – 12 ლარი
- ვახტანგ ჭალიძე (9-ტომეული), I-VII ტომი – 12 ლარი
- გრიგოლ აბაშიძე (6-ტომეული), I-V ტომი – 12 ლარი
- ოფია ილიაშვილი (10-ტომეული), I-X ტომი – 12 ლარი
- თამაზ ჭავჭავაძე (6-ტომეული), I-VI ტომი – 10 ლარი
- გოდერლი წოველი (5-ტომეული), I-V ტომი – 13 ლარი

მითითებულია თითო ტომის ფასი

თავისუ
რინგოს

მთავარი
რედაქტორი:
მარია ჩიქოვანი

მისამართი: 0102 თბილისი, ტიშელავიშვილის ქ. №3
ტელ.: 032 295 80 23, 0790 958023, 599 880073, 577 132283.

E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype:axali.ganatleba

რედაქტორის საგანგო რეზონაციები: შპს „ახალი განათლება“ ს/კ 202058735
ა/ს GE86BG0000000123631000GEL, ს.ს. „საქართველოს ბანკი“ ბ/კ BAGAGE22,

რედაქტორის შემსრულებელი სამსახურის მიერ გადასახლება და ავტორობა არ უპრეზებათ.

ISSN 2233-386X

C M Y K